

GJØVIK KOMMUNE

Innkalling

Utvalg:	Regionrådet
Møtested:	Kommunestyresalen i Søndre Land rådhus
Dato:	12.05.2017
Tid:	Kl. 08:30

Tilstede:

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel	Arkivsaknr.
10/2017	Godkjenning av protokoll fra møte i Regionrådet 17.03.17	17/4799
11/2017	Åpen post og orienteringssaker	17/4799
12/2017	Regional strategi for gode bomiljø og lokalsamfunn	17/4720
13/2017	Høring av planprogram - regionale planer	17/4721
14/2017	Forslag til møtedatoer for regionrådet høsten 2017	17/4737
15/2017	Kompetansesenter for lønnsomt og bærekraftig landbruk	17/4740
16/2017	Uttale vedrørende arbeid med utflytting av statlige arbeidsplasser innen landbruk	17/4744

Gjøvik, 05.05.17

Tore Jan Killi
Leder regionrådet

Arkiv: FE - 033
JournalpostID: 17/18664
Saksbehandlar: Anne Kristin
Vestrum
Dato: 05.05.2017

Saksframlegg

Saknr.	Utvalg	Møtedato
10/2017	Regionrådet	12.05.2017

Godkjenning av protokoll fra møte i Regionrådet 17.03.17

Regionsjefens forslag til vedtak:

Protokollen fra møte i Regionrådet 17.03.17 godkjennes.

Vedlegg i saken:

05.05.2017 Protokollen fra møte i Regionrådet 170317

Arkiv: FE - 033
JournalpostID: 17/18670
Saksbehandlar: Anne Kristin
Vestrum
Dato: 05.05.2017

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
11/2017	Regionrådet	12.05.2017

Åpen post og orienteringsaker

Tas til orientering.

Åpen post:
Evt.nytt fra OFK og kommunene/regionen

Orienteringer:

Tilrettelegging for næring, omstilling og kompetanseoppbygging: IKT/Cyber – Hvilke muligheter gir økt og målrettet samarbeid mellom CCIS og Cyberforsvaret SRM - Omstillingsmotor for industrien – testlab og katapult Innovasjonshus – hva - hvor hvordan og hvorfor?

Arkiv:

JournalpostID: 17/18388

Saksbehandlar: Tore Jan Killi

Dato: 04.05.2017

Saksframlegg

Saknr.	Utvalg	Møtedato
12/2017	Regionrådet	12.05.2017

Regional strategi for gode bomiljø og lokalsamfunn

Regionsjefens forslag til vedtak:

1.Regionrådet slutter seg til strategi og tiltak beskrevet i Gjøvikregionmodellen og gir sin tilslutning til ambisjonene om utvikling av framtidens bomiljø og lokalsamfunn.

2.Regionrådet ber kommunene legge til rette for at mål og strategier i Gjøvikregionmodellen så tidlig blir gjort kjent, innarbeidet og tatt i bruk så tidlig som mulig i planlegging og saksbehandling for å sikre utvikling av gode framtidige bomiljø og lokalsamfunn.

Fakta:

Bakgrunn:

I forbindelse med kommunereformen satte fylkesmannen i Oppland i gang et nasjonalt pilotprosjekt. Bakgrunnen for piloten var å nytte kompetanse og erfaring fra næringsliv og forskingsmiljø i reformarbeidet. Store samfunnsutfordringer knyttet til demografi og økonomi var bakteppet for delprosjektet Connected Living i Gjøvikregionen. Det ble etablert et tre-partsamarbeid mellom kommunene, næringslivet og forskinga for å drive nyskapende utviklingsarbeid som også kunne danne modell og være overførbart til andre deler av landet.

Det ble i første omgang gjennomført et forprosjekt der sentrale samfunnsutfordringer ble belyst. I 2040 vil det være bortimot dobbelt så mange eldre (80 år +) som i dag og antall yrkesaktive (20-66 år) pr eldre vil være redusert til 6,5. Til sammenligning var det 11,6 i 2015. Oljeprisen har falt og den økonomiske veksten er i ferd med å flate ut. Produktivitetskommissjonen har pekt på at skatteprosenten for husholdninger, som i dag er på 37 %, må økes til 64 % dersom dagens velferdsnivå skal beholdes. I tillegg har kommunesektoren store pensjonsutfordringer som venter.

Analysen konkluderer med at det må ytes mer til fellesskapet framover. Det kan gjøres med økte skatter og avgifter, og økt brukerbetaling. Eller det kan gjøres med en større egeninnsats der folk tar større ansvar for seg selv gjennom en bedre folkehelse og ved å hjelpe hverandre. En stor egeninnsats er avhengig av gode løsninger for arealbruk, bygninger og velferdsteknologi. Forprosjektet pekte på gode møteplasser som en viktig

forutsetning for å få dette til. En moderne utgave av klyngetunet overført på framtidens boligbebyggelse ble trukket fram som bilde på gode løsninger.

På grunnlag av forprosjektet ble det bestemt å sette i gang et hovedprosjekt med visjon om at kommunene i Gjøvikregionen skal framstå som foregangskommuner for utvikling av god samfunnsplanlegging og gode bomiljø. Målsetningen var å utvikle god folkehelse gjennom nye løsninger for bomiljø og lokalsamfunn der generasjonene bor om hverandre, har gode møteplasser, er mest mulig selvhjulpne og på den måten reduserer presset på offentlige tjenester.

Hovedprosjektet har resultert i Gjøvikregionmodellen, som beskriver løsninger for framtidens bomiljø og lokalsamfunn. For å få til en boligutvikling som er i samsvar med innholdet i Gjøvikregionmodellen er det i første omgang utarbeidet en regional strategi. I neste omgang, som blir neste kommunestyreperiode, er det meiningen at Gjøvikregionmodellen nedfelles i kommunenes planstrategier og kommuneplaner.

Gjøvikregionmodellen

Gjøvikregionmodellen skal erstatte den tradisjonelle boligbyggingen med en mer helhetlig utbygging av moderne bosamfunn kjennetegnet av god kvalitet. Det er neppe noen entydig definisjon av framtidens bomiljø og lokalsamfunn. Dette må utvikles over tid og gi rom for diskusjon og tilpasning. Modellen bygger i utgangspunktet på noen sentrale moment:

1. **Gode fellesskap i moderne bosamfunn der alle generasjoner bor om hverandre** – moderne klyngetun er bilde på idégrunnlaget
2. **Bomiljø der beboerne har gode fellesskap**, og kan hjelpe hverandre, gir en merverdi i form av sosial kontakt, livskvalitet og folkehelse
3. **Boligområdene har gode møte- og oppholdsplasser** som bygger på de fysiske forutsetningene på stedet – livet i og mellom husa
4. **Planløsninger og infrastruktur er tilpassa alle generasjoner og ulike funksjonsnivå** med tilgang på fellesrom/ fellesfunksjoner, gjesterom og velferdsteknologi (smarthus) – mindre private areal og mer fellesareal og deling
5. **Forholdet mellom beboerne er kjennetegna av frivillighet** der fellesgoder, hjelpsomhet og delingsøkonomi står sentralt

Hovedstrategier

Fordi det vil være til dels store forskjeller på boligbyggingen fra by til tettsted og grend, er det laget strategier som beskriver områdene hver for seg men som har i seg mange av de samme momentene for utbygging. Sentralt i strategiene er møteplasser, klyngetun og tilgjengelighet til forskjellig tjenestetilbud som skoler, omsorgssentre, kulturtilbud m.m.

Med dette utgangspunktet er det laget strategier for:

A. Strategier for byer og bydeler

Løsninger må kunne utvikles for blokker så vel som for småhus og eneboliger, for eksisterende bygg så vel som for nybygg. Tjenestetilbud som butikker, fritids- og kulturtilbud og kollektivtilbud må være tilgjengelig. Skoler, barnehager, omsorgssentre

o.l. må kunne tjene som møteplasser i sine nærmiljø.

B. Strategier for tettsteder

Tettsteder har mye av de samme kjennetegnene som byer og bydeler, men det er en betydelig skalaforskjell. Tjenestetilbud må være tilgjengelig og ofte er ikke avstandene så store. Skoler, barnehager, omsorgssentre o.l. må kunne nyttes som møteplasser i tettsteder.

C. Strategier for grender

På bygda må husklynger ivareta den desentraliserte bosettingsstrukturen til erstatning for spredtliggende eneboliger som kjennetegner dagens bebyggelse. Tilgang til forskjellig tjenestetilbud vil være utfordrende, men mye vil imidlertid kunne løses med god tilrettelegging av kollektivtransport og felleskjøring i privat regi.

Tiltak

For å følge opp hovedstrategiene er det foreslått følgende tiltak:

A. Strategisk plansamarbeid

Skal det finnes gode løsninger må det være et godt offentlig og privat samarbeid. For å styrke samarbeidet og den kommunale planlegginga etableres et bredt samarbeidsforum mellom næringslivet, forskninga, kommunene og regionale myndigheter. Forumet skal også gi innspill til kommunenes planstrategier og vurdere om lov- og regelverk og finansieringsordninger bidrar til å gjennomføre strategiene.

Organiseringen vil ha stor betydning for at samarbeidsforumet skal bli vellykket. Det pekes på Gjøvikregionen Utvikling som ansvarlig for å etablere og drifte et slikt forum.

B. Strategier for styring av arealbruken

Private reguleringsplaner og utbyggingsområder har de seinere årene i stor grad preget boligbygginga. Skal behovet for samfunnsfunksjoner som offentlige rom, parker og torg bli ivaretatt må kommunene gi rammer og stille krav til planlegginga. Kommunene må derfor ha styringa av arealbruken som betyr at de må ha kapasitet og kompetanse i arealplanlegginga. For å bidra til god areal- og utbyggingspolitikk etableres en kommunal plan- og byggesaksgruppe der også private planleggere og utbyggere trekkes inn.

C. Retningslinjer for saksbehandlinga

Plan- og bygningslova dekker et stort og komplekst område om arealbruk, bygg og anlegg. Med alle bestemmelser betyr det at plan- og byggesakprosesser er både omstendelige og tidkrevende. For å få flyt i saksbehandlinga må det være gode og enkle prosesser. Derfor er det viktig at mål og strategier i Gjøvikregionmodellen så tidlig som mulig gjøres kjent overfor planleggere og utbyggere. Når det foreligger en søknad bør søkeren trekkes aktivt inn i deler av selve saksbehandlingen.

Egenvurdering:

Den regional strategien er nå ute på høring med uttalelsesfrist 31.05.17. Deretter oversendes strategien til kommunene for vedtak, som vil skje i perioda juni – september.

Når det ikke lenger er like store oljeinntekter til å finansiere dagens velferdstjenester, synes det innlysende at innbyggerne må yte mer til fellesskapet. Med en god organisering av bomiljø og lokalsamfunn kan vi være mer selvhjulpne og på den måten redusere presset på offentlige tjenester. Den regionale strategien for utvikling av framtidens bomiljø og lokalsamfunn er et viktig tiltak for å møte de store demografiske og økonomiske utfordringer som er varslet i ti-årene framover. Kommunene i Gjøvikregionen kan på denne måten gjøre en viktig innsats både for egen del og som modell for resten av landet. Da må den regionale strategien settes ut i livet og erstatte den tradisjonelle boligutbyggingen av eneboliger, rekkehus og blokkleiligheter med en mer helhetlig utbygging av framtidens bomiljø og lokalsamfunn.

Konsekvens for folkehelse:

Dette bør sees som et positivt tiltak som fremmer folkehelse

Arkiv:

JournalpostID: 17/18390

Saksbehandlar: Tore Jan Killi

Dato: 04.05.2017

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
13/2017	Regionrådet	12.05.2017

Høring av planprogram - regionale planer

Regionsjefens forslag til vedtak:

Regionrådet vedtar forslag til høringsuttalelse, slik denne fremgår i sakens vurderingsdel, som sin høringsuttalelse til foreslåtte planprogram for Regional plan for verdiskaping, Regional plan for kompetanse og Regional plan for samferdsel.

Vedlegg i saken:

04.05.2017 Planprogram for Regional plan for verdiskaping
04.05.2017 Regional plan for kompetanse
04.05.2017 Regional plan for samferdsel
04.05.2017 201620910-14 Grønn framtid - offentlig høring av planprogram for Regional plan for verdiskapi 486883_1_0

Bakgrunn:

I henhold til Plan – og bygningslovens krav har Oppland fylkeskommune (OFK) den 15.juni 2016 vedtatt Regional planstrategi 2016-2020 med visjonen "Mulighetenes Oppland i ei grønn framtid". I planstrategien er det vedtatt å utarbeide følgende nye regional planer:

- Regional plan for kompetanse
- Regional plan for verdiskaping
- Regional plan for samferdsel

Alle regionale planer skal i henhold til Plan – og bygningsloven utvikles ved at en først utarbeider et planprogram. Dette skal gjøre rede for formålet ved arbeidet, planprosessen, valg av temaer og hvordan medvirkning skal skje. I henhold til plan og bygningslovens § 8-1 har OFK nå kunngjort oppstart av arbeid med de tre regionale planene og sendt forslag til planprogram ut på høring til kommunene. Frist for innspill til planprogrammene er 16. mai.

Fakta:

Formål

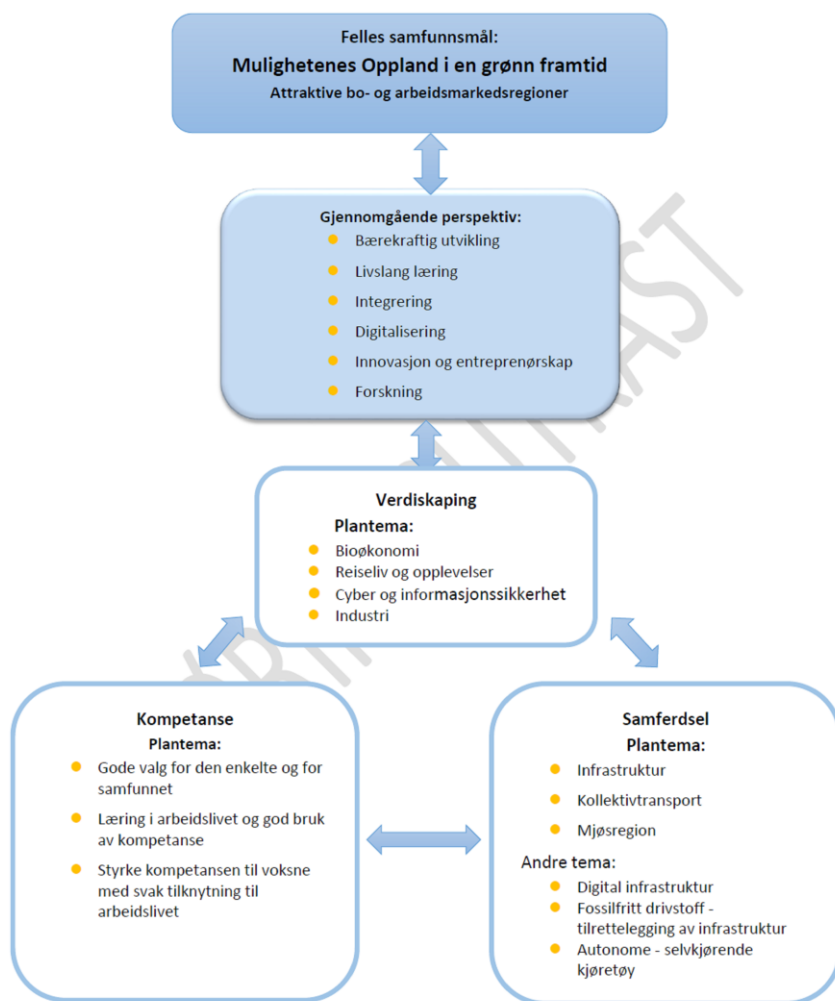
Regionale planer skal utarbeides for å følge opp utfordringer og muligheter som er vektlagt i planstrategien.

Planene tar for seg samfunnsspørsmål som krever avveining og avklaring mellom forskjellige interesser

over sektor- og kommunegrenser. De regionale planene er et virkemiddel for kommune, fylke, stat og private og offentlige aktører, og skal ha et langsiktig perspektiv. De tre regionale planene skal samordne felles innsats og sikre forpliktende samarbeid mot felles mål i fylket. Gjennom planprosessen avklares felles mål, strategisk retning og hvordan planen skal følges opp gjennom konkrete tiltak.

Planene skal ha en helhetlig tilnærming, utgjøre en forskjell, være ambisiøse, prioritere og være gode styringsverktøy for de involverte samarbeidsaktørene. Forankring, deltakelse og medvirkning i det regionale planarbeidet er viktig for å gi den regionale planens legitimitet og gjennomføringskraft.

Innretningen av planarbeidet er tenkt som følger:

Egenvurdering:

Regionrådets forslag til høringsuttalelse vedrørende planprogram for Regional plan for verdiskaping, Regional plan for kompetanse og Regional plan for samferdsel

Generelt

I kapittel 6.2 i alle tre planprogrammene heter det: «Regionkoordinatorene har i oppgave i samarbeid med ansvarlige for de enkelte planer, å sikre involvering av kommunene og regionene i planprosessen.» Det fremgår ikke av dokumentet for øvrig hvilken formell rolle regionkoordinatorene har inn i planarbeidet, og slik sett fremstår det noe merkelig at dette er regionkoordinatorene sitt ansvar. Det ville være mer naturlig at det er de ansvarlige for de enkelte planene, i samarbeid med

regionkoordinatorene, som har ansvaret for å sikre involvering. Da blir det mer sammenheng mellom ansvar og myndighet.

Ut fra skissen som viser innretningen for planarbeidet synes det som planene vil ha innbyrdes betydning for hverandre, men at plan for verdiskaping synes å være overordnet de to andre planene. På oppstartsseminaret for utarbeidelse av de regionale planene (25-26.4.17) kom det fram at hovedmålsetting i planarbeidet er økt arbeidsplassutvikling og bosetting i Oppland. Dokumentasjon lagt fram fra Telemarksforskning på dette seminaret viste at Oppland er av de tre fylkene i landet som har lavest befolkning- og arbeidsplassutvikling. I tillegg kom det fram at utfordringene og mulighetene ift økt bosetting- og arbeidsplassutvikling varierer sterkt mellom regionene. Derfor må en stille seg spørsmålet om det er riktig å benytte samme «medisin» for regionene i Oppland sett under ett.

Regional plan for verdiskaping

- Den regionale planen for verdiskaping omhandler forhold som er viktige for videre utvikling av regionene. Det er viktig at kommunene engasjerer seg i det kommende planarbeid og bidrar i påvirkning av innholdet i de føringer som legges for det kommende planarbeidet.
- Regionrådet savner en tydeligere presisering av hvordan fylkeskommunen ser for seg regionene/kommunene sin rolle i arbeidet med verdiskaping. Det er regionene/kommunene som har den daglige kontakten med næringslivet, og som dermed har førstehånds kjennskap til de utfordringer og muligheter næringslivet står ovenfor. Regionrådet vil derfor understreke betydningen av et kontinuerlig og tett samarbeid med regionene/kommunene for å sikre best mulig tilrettelegging for i verdiskaping i Oppland. I større tilskudd utlysninger av midler i regi av OFK (jfr midler til økt bærekraft) må kriterier for tildeling i større grad legges til grunn vedtatte prioriteringer og satsingsområder i regionene.
- Regionrådet mener det er uhensiktsmessig at det i planprogrammet legges så stor vekt på å generalisere utfordringer på fylkesnivå, all den tid variasjonene innad i fylket er så store. Mens det i planprogrammet påpekes at Oppland scorer under landsgjennomsnittet på mange verdiskapingsparametere, scorer kommuner som Lillehammer- og Gjøvikregionen bedre enn landsgjennomsnittet på de fleste av disse. Eksempler er sysselsettingsvekst de senere årene og andelen med høy utdanning. Utfordringene som beskrives på side 10 og 11 er også kun delvis relevante/riktige for de nevnte regioner.
- Dersom premissene som legges til grunn ikke er riktige, vil det også være vanskelig å utforme en politikk som treffer. Regionrådet er derfor opptatt av at det legges til grunn et mer nyansert utfordringsbilde, som grunnlag for utforming av en politikk som i større grad ivaretar og stimulerer til videre vekst og utvikling i «motorene» i fylket.
- Gjøvikregionen og kommunene i Gjøvikregionen satser på en rekke aktiviteter som er knyttet opp mot næringsutvikling og verdiskaping. Gjennom deltakelse i det statlige utviklingsprogrammet for byregioner er det i gang prosjektrettet samarbeid om tiltak for økt verdiskaping og etablering av arbeidsplasser. Det blir derfor viktig at det blir lagt til rette for at ressurstilfang, metodikk og arbeidsform videreføres etter at

prosjektperioden er over.

- På en rekke områder trekkes det veksler på den kompetanse og innovasjonskraft som NTNU i Gjøvik representerer. Dette gjelder særlig innenfor kompetansebygging som grunnlag for verdiskaping, teknologiutvikling og industrivekst. Samarbeidet med Raufossmiljøet blir ikke mindre viktig framover. I tillegg må det satses på- og legges til rette for satsing på ungt entrepenørskap.
- Med referanse til det grønne skiftet og økt tilrettelegging for en bærekraftig utvikling, vil satsing på bioøkonomi stå sentralt framover. Regionen har gitt en rekke tunge og strategisk viktige innspill til arbeidet med felles bioøkonomistrategi for Innlandet. I den sammenheng ønsker Regionrådet å styrke landbruksnæringen i Innlandet ved å etablere et kraftfullt grønt kompetansesenter for landbruk med base i Gjøvikregionen
- Etter fjorårets fokusering på Skibladner og Mjøsa, er det lagt et bredt nasjonalt grunnlag for utvikling av en reiselivsrettet satsing på ferie og fritidsopplevelser rundt Mjøsa. Dette bør følges opp i planen i et målrettet samarbeid mellom fylkeskommunen regionale og lokale destinasjonsselskaper.

Regional plan for kompetanse

- Virkelighetsbeskrivelsen av mulighets- og utfordringsbildet i plan for kompetanse tar i for liten grad innover seg at det er store ulikheter i fylket, og at problemene som nevnes i stor grad ikke er relevante for vekstområdene i fylket, slik som for Gjøvik- og Lillehammer-regionen.
- Plantemaene som løftes fram for det videre arbeidet med Regional kompetanseplan avslutningsvis under pkt. 4., er for defensive og henger dårlig sammen med prioriteringene i regional planstrategi, beskrevet i punkt 3.2.
- Den regionale planen for kompetanse omhandler forhold som er grunnleggende for å lykkes med videre utvikling av Gjøvikregionen. Utvikling av Gjøvik og Gjøvikregionen som utdannings- og kompetanseby/-region må følges opp i den regionale planlegging. NTNU er universitet for hele Innlandet og regionen og Fylkeskommunen må bidra til at Gjøvik kan følge opp de prioriteringer som ligger til grunn i studentmeldingen for 2016. Det må også planlegges for- og tas høyde for at et stadig økende elevtall på Gjøvikregionen Internasjonale skole kan gis plass på IB-linjen på Gjøvik vgs.
- Regionrådet savner særlig en proaktiv tilnærming fra fylkeskommunen til utvikling av fremtidens arbeidstakere. Klare trender går i retning av at flere starter sin egen arbeidsplass og/eller blir frilansere. Dette krever en annen kompetanse fra morgendagens arbeidstakere enn de som går ut og blir ordinære arbeidstakere i en bedrift. Endringene i arbeidsmarkedet går også stadig raskere og evne til omstilling vil være en nøkkelfaktor i framtiden. Disse trendene går i stor grad på tvers av bransjer, og om ikke Oppland og Opplands regioner henger med på denne utviklingen, vil det

være vanskelig å se for seg økt sysselsetting i årene som kommer. Regionrådet mener derfor at man i skjæringspunktet mellom de to regionale planene for verdiskaping og kompetanse, må sette fokus på sammenhengen mellom den kunnskap barn og unge tilegner seg på skolebenken og den kompetansen de trenger for å bidra til den regionale verdiskapingen om 5-20 år

- Utfordringene som listes opp er kun knyttet til problemområder, og overhodet ikke til mulighetene som ligger i Opplands-samfunnet. Prioriteringene i planstrategien har også med seg flere muligheter, men disse gjenspeiles dessverre i for liten grad i planprogrammet.
- Regionrådet vil videre uttrykke sin bekymring over at økonomiske utfordringer knyttet til generelt strammere rammer og synkende elevtall spesielt i distriktene i Oppland, løses på bekostning av ressursene til elevene i sentrale områder av fylket. Dette vil slå uheldig ut med tanke på realisering av andre politiske resultatmål som økt gjennomføring, økt læringsutbytte og økt samarbeid skole – arbeidsliv, og vil også kunne resultere i kutt i faglig bredde-, fordypninger og klassetilbud. I en større kontekst vil det også få negative følger for attraktivitet og utviklingskraft i de av Opplands regioner som opplever netto tilflytting og befolkningsvekst og som på mange måter fungerer som motorer for utviklingen av Opplandssamfunnet.

Planprogram for samferdsel

- Den framtidige infrastrukturen innen samferdselsområdet må følges opp på flere nivåer- innenfor regionen, på tvers av regioner, på tvers av fylkesgrenser og på nasjonalt nivå.
- Med de perspektiver som trekkes opp for betydningen av- eller bruken av- planen, er det særlig viktig at de strategiske prioriteringer som Gjøvikregionen har meldt inn i forhold til arbeidet med NTP blir trukket inn i det kommende planarbeid. Det er tidligere sendt inn klare føringer og ønsker fra regionrådet om utbygging av veg- og jernbanenettet i Gjøvikregionen og Mjøsregionen og i forhold til Gardemoen- og Osloområdet. Senest gjennom tunge prioriteringer for utvikling av transportsystemet Jaren (Oslo)- Gjøvik og Moelv i framlagt KVV. Videre vil det pekes på anbefalinger lagt fram fra alliansen Stor-Oslo Nord og grenbanesamarbeidet CityLink.
- Forhold som planen bør se spesielt på er bedre forbindelse mellom Dovrebanen- og Gjøvikbanen, samt å se på bedre kollektivforbindelser mellom Gjøvik og Moelv inntil banene er sammenknyttet. Planen må også ta opp i seg tilknytning til Gardemoen på vestsiden av Mjøsa, med bedre kollektivtilbud for Vest-Oppland.
- For å øke andelen som benytter buss som alternativ til privatbil, bør det iverksettes tiltak som fører til at flere velger buss som reisemiddel i byområdene. Utprøving av gratis bybuss bør vurderes, med nye tilbud, økt frekvens og eventuelt etablering av nye linjer/traseer.
- I lys av Innlandsutvalgets rapport, den varslede fusjonen av fylkene og satsing på å bygge utvikle Mjøsregionen til en mer konkurransedyktig og bærekraftig region, bør en ha økt fokus på å utvikle en samordnet areal- og transportstrategi for Mjøsregionen. I den sammenheng bør en vurdere nye samferdselspolitiske grep- og se på hvilke følger dette har for etablerte prioriteringer og målsettinger innen samferdselsområdet.

- For å styrke og legge til rette for at flere vil reise kollektivt må en større grad enn i dag ha økt fokus på koordinert planlegging av botilbud- og samferdselsløsninger.
- Planen bør vurdere en framtidig overgang til hydrogenbiler. En slik situasjon krever planlegging og utbygging av infrastruktur for type hydrogenstasjoner.
- Et mulig bidrag til bærekraftig utvikling- og støtte til lokalt næringsliv- er å bygge den nye Mjøsbrua i tre. Dette vil være et framtidsrettet klimatiltak med en spennende signaleffekt.
- I planprogrammet for regional plan for verdiskaping står følgende: «Det må tilrettelegges for et reiseliv som er klimavennlig med vekt på kortreist mat og klimavennlig transport.». I plantema for plan for samferdsel er derimot ikke reiseliv og fritidsboligsegmentet nevnt overhodet. Oppland mangler i dag en fremtidsrettet og helhetlig tilnærming til hvordan man skal gi tilreisende, turister og hyttefolk, større muligheter til å bruke kollektive løsninger til endelig destinasjon.

Egenvurdering:

«Skriv her»

Konsekvens for folkehelse:

«Skriv her»

Arkiv:

JournalpostID: 17/18409

Saksbehandlar: Tore Jan Killi

Dato: 04.05.2017

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
14/2017	Regionrådet	12.05.2017

Forslag til møtedatoer for regionrådet høsten 2017

Regionsjefens forslag til vedtak:

Regionrådet slutter seg til følgende møtedatoer og sted for regionrådsmøtene høsten 2017

- 1. 8.september i Nordre Land**
- 2. 27.oktober i Gjøvik**
- 3. 8.desember i Østre Toten**

Arkiv:

JournalpostID: 17/18680

Saksbehandlar: Tore Jan Killi

Dato: 05.05.2017

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
15/2017	Regionrådet	12.05.2017

Kompetansesenter for lønnsomt og bærekraftig landbruk

Regionsjefens forslag til vedtak:

1. Regionrådet slutter seg til hovedmålsettingene og prosjektmålene som er beskrevet i den framlagte rapporten som legges til grunn som argumentasjon for etablering av et kompetansesenter for lønnsomt og bærekraftig landbruk.

2. Regionrådet ber om at det snarest må avklares om det er et økonomisk fundament for å sette i gang et 2-årig forprosjekt som beskrevet i rapporten. I den sammenheng må organisering og eierskap til prosjektet klargjøres nærmere.

Fakta:

Gjøvikregionen ønsker å iverksette et forprosjekt for etablering av et kompetansesenter for bærekraftig vekst og utvikling landbruket i tilknytning til NIBIO Apelsvoll (se vedlagt rapport). Innen landbruket trengs det et utviklingsstrang agronomisk, helsemessig og teknologisk for å løse utfordringene rundt klimaendringer, samt mål om økt norsk matproduksjon på norske ressurser og økt effektivitet. Senteret skal ha ambisjoner om å være et nasjonalt ledende kompetansemiljø for fremtidens bærekraftige landbruk, og skal ha som mål å være navet i en fremtidig næringsklynge. I Landbruks- og matdepartementet (LMD) pågår det prosesser for å vurdere den regionale strukturen rundt forskningsinstituttene (NIBIO), og LMD har gjennomført en instituttgjennomgang knyttet til framtidig regional struktur i instituttsektoren. Framover ønsker departementet ikke bare å vektlegge regionale behov for forskningsaktivitet, men presiserer at regional tilstedeværelse også skal vurderes ut fra andre relevante hensyn. NIBIOs avdelinger skal styrke grunnlaget for å etablere og opprettholde gode kunnskapsklynger, og bygge opp under målet om økt matproduksjon innenfor et klima i endring.

Forskning- og utviklingsmiljøer er viktige leverandører av kunnskap til hele verdikjeden. For å ta ut effektene i form av innovasjoner og utvikling i verdikjedene, er samarbeid og samspill mellom alle aktørene en forutsetning. Gjennom etablering av et kompetansesenter vil Gjøvikregionen og Oppland få til en felles satsing på forskning og utdanning innen landbruk. Det vil bli lagt vekt på å involvere næringa og FoU-miljøene i hele regionen. Gjøvikregion har flere sterke FoU-miljøer med til dels sammenfallene satsingsområder, og har alle forutsetninger for å ta en ledende rolle nasjonalt rundt digitalisering, automatisering, robotisering og ressurseffektivisering. Regionen trenger dette samarbeidet for å utløse potensialet rundt NIBIO - og ikke minst Senter for Presisjonsjordbruk - som det utviklingsredskapet for innovasjon og næringsutvikling instituttet skal være.

Et kompetansesenter skal utvikle ny kunnskap, dele og tilgjengelig gjøre, og sørge for at kunnskapen rundt nye bærekraftige løsninger tas i bruk i landbruksnæringa.

1. Forankring

Innovasjon Norge har pekt ut bioøkonomi som ett av seks, overordnede, mulighetsområder hvor Norge og norsk næringsliv har spesielt gode fortrinn, og hvor norsk kompetanse kan møte de globale utfordringene. Den nasjonale satsingen på bioøkonomi skal bidra til økt verdiskaping og et grønt skifte i økonomien gjennom å legge til rette for bærekraftig, effektiv og lønnsom produksjon, uttak og foredling av fornybare biologiske ressurser. Mye av verdiskapingspotensialet i bioøkonomien ligger i å utnytte ny kunnskap og teknologi for mer effektiv ressursutnyttelse og utvikling av lønnsomme produkter.

«Det grønne skiftet» innebærer at alle sektorer skal integreres i en bioøkonomi som kan gi matvaresikkerhet, bedre ernæring og folkehelse, gjøre industriell bearbeiding renere og mer effektiv, og gi et betydelig bidrag til arbeidet med å redusere klimaendringer. I regjeringens bioøkonomistrategi legges det vekt på sektorovergrepene muligheter som oppstår gjennom utvikling og bruk av kunnskap og teknologi. Satsingen skal særlig fremme kunnskaps- og teknologiplattformer som kan utnytte fornybare biologiske ressurser fra ulike næringer og som har anvendelse inn mot forskjellige industrier. Det er et mål å oppnå økt produksjon og uttak fra landbruket.

De globale klima- og miljøutfordringene krever omstilling til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innen naturens tålegrenser. Det må skje en overgang til produkter og tjenester som gir betydelig mindre negative konsekvenser for klima og miljø enn i dag. I dette dokumentet inkluderer bærekraftbegrepet økonomisk, miljømessig og sosial bærekraft. «Det grønne skiftet» vil kreve en effektivisering av matproduksjonen og øke etterspørselen etter kortreist mat. Ute i verden produseres mat som er billig, men også lite bærekraftig. Verdens forbrukere leter nå etter sunne, trygge og klimavennlige alternativer. Dette betyr at matprodusentene i Norge ikke bare bør tilby kvalitet, ferske råvarer og kunnskap, men også kunne vise til en bærekraftig forretningsmodell som tjener et samfunnsnyttig formål.

Bærekraft vil bli et viktig konkurranseelement. Stortingsmeldingen «Endring og utvikling: En fremtidsrettet jordbruksproduksjon» påpeker at verdikjeden i norsk jordbruk i større grad må tilpasse seg sterkere konkurranse i fremtiden. Det må være en effektiv næring som leverer det forbrukerne etterspør og som tar inn over seg et stadig mer krevende internasjonalt marked. Dette er en forutsetning for bærekraftig og økt norsk matproduksjon. Et kompetanseløft i landbruksnæringen vil gi en mer effektiv og bærekraftig forretningsmodell som gir gode råvarer samtidig som miljø- og klimabelastningen holdes nede.

Ett av målene i bioøkonomistrategien for Innlandet er å ha tilgang på kunnskap og kompetanse for å videreutvikle regionens bioøkonomiske verdikjeder. Dette skal skje gjennom å videreutvikle sterke kompetansemiljøer innen bioøkonomi, initiere FoU-prosjekter/-programmer og sikre relevant utdanning fra grunnskole til universitet/høgskole. Et kompetansesenter med spesialisering innenfor lønnsom og bærekraftig vekst og utvikling i landbruket vil være et viktig tiltak innenfor disse strategiene og bidra til måloppnåelse.

Gjøvikregionen har ledende fagmiljøer som kan ta en ledende rolle i bioøkonomisatsingen i Innlandet og nasjonalt. Gjøvikregionen har en unik kombinasjon av naturressurser, kompetanse og produksjonsmiljø. I strategisk plan for Gjøvikregionen 2016-2019 nevnes viktigheten av å koble næringsliv, kompetanse- og fou-miljøer både under satsingsområde kompetanse og arbeidsplassutvikling. Det skal etableres samhandlingsarenaer for overføring av kompetanse og deling av kunnskap.

Et kompetansesenter med utgangspunkt i NIBIO er en del av en stor og enhetlig satsing på næringsutvikling og bioøkonomi i Gjøvikregionen. Gjennom prioritering av de utvalgte satsingsområdene industri, ikt og bioøkonomi skal man få til en mer kraftfull satsing på arbeidsplassutvikling. Gjennom Byregionprogrammet (ByR) skal det utvikles nye samarbeidsmåter og samarbeidsarenaer, som gir en mer effektiv bruk av ressurser. Kompetanse hos sterke FoU- og næringsmiljøer i Gjøvikregionen kan gi grunnlag for innovasjon innen bioøkonomi gjennom kunnskapsoverføring og prosjekter på tvers av fag og bransjer. Utviklingen av bærekraftige løsninger er tett knyttet opp til andre viktige faktorer og basiselementer som ligger til grunn for innovasjon og omstilling. Digitaliseringen er et viktig verktøy for å innovere og utvikle fremtidens bærekraftige

løsninger. De fremtidige bærekraftige løsningene er kunnskapsbaserte og utviklingene, krever at kunnskap blir anvendt på tvers av fag og næringssektorer. Løsningen finnes ikke innenfor en enkelt bransje, teknologi, disiplin eller politikkområde.

2. Innholdet i forprosjektet

Forprosjektet skal utrede mulighetsrom og faglig innhold i et slikt kompetansesenter. Dette inkluderer hvilke aktører og funksjoner som bør samles, hvordan det skal etableres og hvem som skal etablere det.

Det er naturlig å tenke at en slik etablering skal samle viktige aktører knyttet til landbruket i Gjøvikregionen, enten gjennom en samlokalisering eller gjennom forpliktende samarbeidsavtaler med omkringliggende utdannings- og forskningsaktører. Dette vil gi en felles og samordnet regional veiledning og rådgiving til og innovasjonsmotor for landbruksnæringsaktører.

Utredning av et felles landbrukskontor for Gjøvikregionen skal være en del av forprosjektet. Gjennom en samlokalisering har landbrukskontorene potensiale til å bli «motorer» i landbruksbasert innovasjon og næringsutvikling ved at det frigjøres kapasitet til utviklingsarbeid, rådgiving og veiledning innen næringa, samt større muligheter for fagspesialisering.

Det er sannsynlig at en samlokalisering av flere kompetanse- og rådgivningsaktører vil tiltrekke seg andre aktører som ulike fagorganisasjoner (eks. Bondelagene), rådgivningsfunksjoner til f.eks. Felleskjøpet og Tine, regnskaps- og økonomitjenester etc.

FoU-miljøer vil være viktige leverandører av kunnskap til hele verdikjeden. For å ta ut effektene i form av innovasjoner og utvikling i verdikjedene, er samarbeid og samspill mellom alle aktørene er forutsetning. En vesentlig del av satsingen vil være å bygge opp et felles tilbud innenfor innovasjon og kommersialisering gjennom etablering av et innovasjonssenter tilknyttet NIBIO Apelsvoll.

Innovasjonssenteret skal stimulere til kunnskapsbasert nyskaping med utgangspunkt i forskningsinstituttet, næringsliv og offentlig sektor. I et slikt velfungerende kunnskapstriangel kan behov omsettes til handling som gir resultater i form av økt verdiskaping, ny kunnskapsutvikling, innovasjoner i landbrukssektoren og framtidsetta studie- og etterutdanningstilbud innenfor landbruket. Kompetansesenteret skal legge til rette med møteplasser, infrastruktur og funksjoner som kan være drivere for å oppnå dette.

Aktørene i kompetansesenteret skal spille hverandre gode og sammen være en:

- Regional utviklingspartner for næringsaktører og forvaltning innen landbruket med en nasjonal rolle innen digitalisering, automatisering, robotisering og ressurseffektivisering
- Regional samarbeidspartner for nasjonale og internasjonale forskningsmiljøer
- Grønn møteplass for næringsliv, offentlig forvaltning, forskning og utdanning

Prosjekt mål

Formål

Kompetansesenteret skal bidra til at *landets landbruksressurser utvikles og gir grunnlag for økt verdiskaping gjennom at ressursene utnyttes på en optimal måte og med minimalt med innsatsfaktorer slik at det blir en mer lønnsom og bærekraftig produksjon.*

Kompetansesenteret for skal være en møteplass for relevant industri, forskere, interesseorganisasjoner, relevante næringsdrivende, elever, studenter og investorer. Målet er å legge til rette for samarbeid, kompetanseoverføring og annen utveksling mellom aktørene slik at man på sikt bygger opp et næringsliv som kan levere nye produkter og tjenester knyttet til landbruk og bioøkonomi.

Senteret skal også være et ressursmiljø for kompetanseheving, videre- og etterutdanning, samt bidra til økt rekruttering av kvalifisert arbeidskraft til landbruket gjennom nært samarbeid med utdanningsinstitusjoner.

Kompetansesenteret skal videre ha som mål å være navet i en næringsklynge.

Hovedmål

Kompetansesenterets hovedmål er å utvikle bærekraftige løsninger som gir økt verdiskaping og lønnsomhet i landbruket.

Delmål

- Få mer ut av ressursene gjennom samordning og samhandling
- Et konkurransefortrinn for landbruksnæringa regionalt
- Fremtidsrettede og attraktive landbruksutdanninger
- Etablering av næringsklynge
- Regional forvaltning av næringsrelaterte BU-midler
- Tiltrekke seg statlige arbeidsplasser tilknyttet landbruk

Attrahere private næringsaktører

1. Satsingsområder

Utdanning

Få til et styrket utdanningstilbud gjennom samhandling mellom aktørene som bidrar til videreutvikling av landbruksutdanningene ved Lena-Valle videregående skole, Fagskolen Innlandet, Høgskolen i Innlandet og NMBU.

- Sørge for kunnskapsutvikling og innovasjon tilpasset framtidens behov i landbruket.
- I samarbeid med Lena-Valle, Fagskolen Innlandet, INN og NMBU og andre miljøer være en utvikler av nasjonalt etterspurte utdanningstilbud innenfor bærekraftig matproduksjon.
- Sørge for å tilby en utdanning for ungdom og voksne som til enhver tid er basert på å tilegne seg og beherske ny teknologi basert på relevant ny forskning innen fagområdet.
- Bidra til å overføre kunnskap til utdanningsinstitusjoner på regionalt og nasjonalt nivå.

Kompetanse

Matproduksjonen må endres radikalt for å bli mer bærekraftig. Samtidig må det produseres mer mat til jordas voksende befolkning. Det er stort behov for innovasjon. Tilgang til kompetanse i alle ledd i verdikjeden er en viktig suksessfaktor og et premiss for å lykkes i utvikling av framtidens landbruk. For de nye bøndene kommer kompetanse til å ha mye mer å si. De trenger teknologi og kunnskap vil være deres viktigste arbeidsverktøy. De som søker omstillingsmuligheter er de som vil lykkes. Kompetansesenteret skal bidra til å utvikle kunnskap for:

- Bønder/grunneiere og gründere
- Offentlig forvaltning
- Skoleverket

Kompetansesenteret skal inneholde et innovasjonssenter der en skal utvikle bærekraftig forretningsvirksomhet innenfor landbruk som:

- Finner bærekraftige løsninger som gir økt verdiskaping og lønnsomhet
- Fremmer kommersialisering og innovasjon
- Bidrar til utvikling og kommersialisering av nye produkter og bedrifter knyttet til landbruk

Næringsutvikling

Mye av verdiskapingspotensialet i bioøkonomien ligger i å *utnytte* ny kunnskap og teknologi for mer effektiv ressursutnyttelse og utvikling av lønnsomme produkter.

- Kompetansesenteret skal ha som mål å være navet i en næringsklynge som knytter sammen aktører i teknologisektor med agronomimiljøet for å forløse presisjonsjordbruk som en ny vekstnæring i Norge.
- Senteret skal bidra til økt fokus på å utvikle landbruksnæringen som en del av regionens næringsstrategi, bl.a. gjennom å utvikle en mer bevisst gründerkultur i landbruksnæringen ved at rådgiving og veiledning sammen med det øvrige etablerte næringsutviklingsmiljøet i

regionen. Eksempelvis ta i bruk metodikk og organisering som en del av regionale bedriftsretta næringsutviklingsprogrammet.

- Det skal vurderes å søke om å få regional forvaltning av næringsretta BU-midler.

• **Organisering**

AgroCampus Toten (ACT) er et påbegynt samarbeidsprosjekt som skal bidra til utdanning, rekruttering, forskning og innovasjon i landbrukssektoren i Gjøvikregionen. (se vedlegg) . Prosjektet skal skape en arena for utvikling og deling av kunnskap, hvor man kobler elever, studenter, kunnskapsprodusenter og næringslivet. Prosjektet skal bidra til økt fokus på kunnskap og økt kjennskap til hvordan en kan få tak i kunnskapen som trenges. Det handler om nettverk, kontaktpersoner og ikke minst sikring av nytenkende og kompetent arbeidskraft. Arenaen skal gi effekter og resultater på 3 områder:

- Mer næringsrelevant forskning
- Nye produkter og virksomheter
- En mer kompetent landbruksnæring

Det er flere sammenfallende målsettinger mellom ACT og etableringen av et kompetansesenter for lønnsomt og bærekraftig landbruk. Å gjøre noe konkret sammen bereder grunnen for et samlokalisering og økt samarbeid. **Det foreslås derfor at ACT prosjektet integreres som en del av et forprosjekt for etableringen av kompetansesenteret.** I løpet av forprosjektperioden skal det utredes innhold og organisering av et kompetansesenter beskrevet i denne prosjektskissen. Dette inkluderer hvilke aktører og funksjoner som bør samles, hvordan det skal etableres og hvem som skal etablere det. Resultatet av ACT blir i så måte etableringen av et felles kompetansesenter. Prosjektleder skal være daglig leder for prosjektet, og har ansvar for fremdrift og resultatoppgåelse. Stort nettverk, god lokalkunnskap og tilgang til aktørene er viktig.

I tillegg etableres samarbeidsstyre bestående av lederne for kjerneaktørene. Samarbeidsstyret skal sørge for felles initiativ og legge til rette for økt samarbeid mellom virksomhetene.

• **Budsjett og finansiering**

Å drive prosjektarbeid på dette nivået koster penger, men kostnadene holdes nede ved at samarbeidspartnerne bærer sine egne kostnader i stor grad, i tillegg til at det nedlegges en betydelig egeninnsats. Det vil være utgifter til prosjektledelse og fellestiltak som bedriftsbesøk og møteplasser. I tillegg kommer utgifter til ulike kompetansehevende tiltak, utstyr, kommunikasjon og profilering, møtevirksomhet, samt tilrettelegging osv. Erfaringen fra tilsvarende prosjekter er at tilstrekkelig finansiering og prosjektlederressurs er en kritisk suksessfaktor, og prosjektet vil derfor ha behov for en heltidsprosjektleder.

Oversikt over ca. kostnader (inkl. egenandel) pr. år:

Prosjektledelse inkl. alle kostnader	850 000,-
Diverse møteplasser	300 000,-
Kommunikasjon og profilering	100 000,-
Kompetansehevende tiltak	200 000,-
Bedriftsbesøk	100 000,-
Møtevirksomhet	50 000,-
Finansieringsbehov pr år	1 600 000,-

Med en prosjektvarighet på 2 år (med mulighet for 2 års forlengelse) vil det totale finansieringsbehovet være 3,2 millioner. Et slikt løft for landbruksnæringa må finansieres av aktører

som har midler som bidrar til regional utvikling og nyskappingsprosesser. Prosjektet bør være et tiltak i bioøkonomistrategien for Innlandet, og finansieres gjennom midler fra Oppland fylkeskommune, Gjøvikregionens regionale midler og egeninnsats (tidsbruk).

- **Fremdriftsplan**

Arbeidet med etableringen av prosjektet vil starte opp i forsommeren 2017 og har følgende fremdriftsplan:

Mai – juni: Få på plass finansiering av prosjektet

August – september: Organisering av hovedprosjekt, inkl. prosjektledelse

Oktober - november: Oppstart prosjektarbeid

Egenvurdering: Se vedlagt prosjektrapport

Konsekvens for folkehelse:

Bør medføre et positivt tilskudd til folkehelse

Arkiv:

JournalpostID: 17/18456

Saksbehandlar: Tore Jan Killi

Dato: 04.05.2017

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
16/2017	Regionrådet	12.05.2017

Uttale vedrørende arbeid med utflytting av statlige arbeidsplasser innen landbruk

Regionsjefens forslag til vedtak:

Regionrådet slutter seg til vedlagte støtteerklæring til Østre-Toten sitt arbeid med å få tilflytting av statlige arbeidsplasser innen landbruk.

Forslag til uttale fra Regionrådet i Gjøvikregionen:

Regionrådet er kjent med at Kommunal og Moderniseringsdepartementet jobber med utflytting av statlige arbeidsplasser.

Østre Toten kommune har et unikt innovativt landbruk, er Opplands største landbrukskommune, og Norges største grønnsaksprodusent. I Gjøvik regionen finnes store kompetansemiljøer innen landbruksområdet, samt unik spesialisert kompetanse innenfor teknologi. Her er det muligheter for stor utvikling knyttet til flere etableringer av kompetansemiljøer innenfor landbrukssektoren. Regionrådet i Gjøvikregionen jobber derfor sammen med Østre-Toten kommune, for å få lagt statlige arbeidsplasser innen landbruksforvaltningen til Østre Toten og Gjøvikregionen.

Regionrådet i Gjøvikregionen har satt i gang et arbeid med å etablere et nasjonalt kompetansesenter for landbruksnæringen i tilknytning til de landbruksbaserte næringsmiljøene og utdannings- og forskningsinstitusjonene som har base i Toten og Gjøvikregionen. I den sammenheng kan nevnes Lena/Valle vdg, Mat fra Toten, NIBIO avd Apelsvoll, Fagskolen Innlandet og NTNU Gjøvik.